

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över Jordbruksverkets förslag till ändrade föreskrifter (SJVFS 2017:13) om stöd för mjölk till skolelever

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2017:13) om stöd för mjölk till skolelever.

Förändringarna avser bestämmelser om vilka underlag som ska skickas in, vem som får ansöka om stödet, om föranmälan och om ansökan om utbetalning. Vidare ingår ändringar i bestämmelser om elektronisk föranmälan och ansökan om utbetalning samt ändring i bilaga till föreskrifterna. Regelrådets yttrande fokuserar på de ändringar som inte är av redaktionell natur.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att EU har ett skolprogram för distribution av frukt och grönsaker samt mjölk till förskolor och övriga skolformer. Syftet med stödet till utdelning av mjölkprodukter anges vara bland annat att öka andelen konsumtionsmjölk i barns kosthållning i den ålder då grunden läggs för deras matvanor. Vidare anges att de grundläggande bestämmelserna för stödet finns i EU-förordningar men att Jordbruksverket har meddelat detaljerade bestämmelser kring ansökan om utbetalning från programmet för skolmjölk, som trädde i kraft den 1 augusti 2017. Det anges att verket nu ser att föreskrifterna behöver förtydligas på vissa punkter och att vissa paragrafer behöver ändras för att skrivningen i ursprunglig form är felaktig. Det anges också behövas ändringar för att underlätta hanteringen av stödet och för att Jordbruksverkets kontroller ska uppfylla de krav som ställs i de aktuella EU-förordningarna.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att ändringsförslag om att sökanden inte längre ska behöva lämna uppgift om antal barn per enhet som är inskrivna i verksamheten vid läsårets början motiveras av att Jordbruksverket kan begära den uppgiften direkt från SCB. En alternativ lösning skulle vara att avstå från att göra förändringen och ha kvar kravet på sökanden. Det anges emellertid vara lämpligt att genomföra ändringen för att minska administrativ börda för sökanden. Eftersom stödsökanden inte

längre behöver ange uppgifter om antal barn i föransökan anges att detta ska anges i ansökan om utbetalning av bidrag. Vidare anges att ändringen innebär att det anges att sökanden ska reducera antalet barn om inte samtliga registrerade barn tagit del av stödet. Det anges att ett alternativ hade varit att inte ta bort kravet på att sökanden anger antal barn vid föransökan. Det anges emellertid medföra större administrativ börda för sökanden.

Det införs en bestämmelse att föransökan och ansökan om utbetalning ska lämnas elektroniskt. Detta anges motiveras av att hanteringen av stödet underlättas. När ansökan lämnas i e-tjänsten behöver den sökande inte själv räkna ut avdrag för andra förbrukare, det sköts av systemet. Risken för att stödsökande i efterhand skulle behöva komplettera sin ansökan anges också minska eftersom det inte kommer att vara möjligt att lämna in en ansökan som saknar uppgifter på någon punkt. Det anges att en alternativ lösning hade varit att även i fortsättningen låta de stödsökande själva välja om de vill lämna in ansökan elektroniskt eller på papper. En sådan lösning anges emellertid vara olämplig eftersom syftet med den föreslagna ändringen då inte kommer att uppfyllas.

Det föreslås undantag från kravet på elektronisk föransökan och ansökan om utbetalning om det på grund av tekniska problem som sökanden inte kan påverka inte är möjligt att använda e-legitimation eller e-tjänsten skolmjölk vid den tidpunkt då föransökan eller ansökan senast ska lämnas. Alternativet skulle vara att inte ha något sådant undantag.

Utöver dessa förändringar och redovisning av alternativa lösningar inbegriper också förslaget ändringar som syftar till att korrigera felaktigheter i befintliga bestämmelser eller är rena språkliga förtydliganden.

Regelrådet gör följande bedömning. De beskrivningar av alternativa lösningar som finns är i allt väsentligt liktydiga med att ingen reglering skulle komma till stånd. Mot bakgrund av vad för slags ändringar i bestämmelserna som föreslås kan Regelrådet emellertid inte se att det skulle finnas några andra alternativa lösningar än att låta bestämmelserna förbli i befintligt skick. Därför anses beskrivningen tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslaget överensstämmer med skyldigheterna i EU-rätten. Som refererats ovan anges också att de grundläggande bestämmelserna för stödet finns i EU-förordningar och stödet härrör från ett skolprogram inom EU¹.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna är planerade att träda i kraft den 21 juli 2018. Vidare anges att eftersom föransökan för läsåret 2017/2018 har lämnats utifrån de idag gällande bestämmelserna kan även utbetalningen av stöd enligt övergångsbestämmelse för det läsåret följa de idag gällande bestämmelserna. Det anges vidare att informationsinsatser kommer att lämnas till stödsökanden, såväl på Jordbruksverkets webbplats som genom nyhetsbrev och andra kanaler.

¹ Mer specifikt kan hänvisas till EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges det finnas totalt 1129 huvudmän för förskolor och andra skolformer som kan söka skolmjölkstöd. Av dessa anges 818 vara fristående förskolor och skolor. Vidare anges att det inför skolår 2017/18 har kommit in ca 600 föranmälningar till Jordbruksverket, varav ca 330 avser fristående förskolor och skolor.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går att sluta sig till de berörda företagens bransch. Det finns visserligen inte någon helt säker uppgift om företagens antal, men det ligger i sakens natur eftersom det inte går att förutse hur många som kommer att ansöka om bidraget. Genom att det finns uppgifter både om hur många de enskilda huvudmännen är totalt och hur många föranmälningar som för närvarande har kommit in ges en rimligt tydlig bild av de berörda företagens antal. Att det saknas uppgifter om företagens storlek är däremot en brist.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges (s.5) att de förändringar som föreslås inte medför några kostnadsmässiga konsekvenser för stödsökande. Det anges emellertid också (s.7) att de förändringar som föreslås i 7 och 11 §§ samt i bilaga till föreskrifterna påverkar tidsåtgången för de ansökande företagen. Således anges att det borttagna kravet på att lämna uppgift i föranmälan om antal barn per enhet innebär en totalt minskad administrativ kostnad för de stödsökande företagen med 429000 kr per år, baserat på en minskad tidsåtgång med 5 timmar. Att ansökan och föranmälan ska lämnas elektroniskt anges leda till en administrativ kostnad på totalt 42900 kr för företagen. Detta anges vara en engångskostnad, som är kopplad till en tidsåtgång på 1 timme vid ett tillfälle per företag. Slutligen anges att ca 80 procent av företagen som söker skolmjölkstöd lämnar underlag om stöd enligt punkt 1 i den punktlista som finns i bilagan till föreskrifterna. Denna punkt föreslås ändras på så sätt att företagen behöver lämna fler uppgifter. Detta anges leda till en ökning av de administrativa kostnaderna med totalt 274560 kr.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen som ges i konsekvensutredningen ger ett delvis motstridigt intryck. De förändringar i administrativa kostnader som beskrivs har emellertid beskrivits tydligt. Regelrådet finner att det, trots vissa brister i tydlighet, går att sluta sig till att det finns förändringar i administrativa kostnader och hur stora dessa väntas bli.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att de föreslagna ändringarna inte innebär några andra kostnader för de företag som söker stödet. Jordbruksverket finner det rimligt att anta att samtliga huvudmän för fristående förskolor och skolor i Sverige har tillgång till verkets webbplats och att de har, eller har möjlighet att kostnadsfritt skaffa, e-legitimation.

Regelrådet finner att Jordbruksverket i detta avseende såvitt Regelrådet kan bedöma har gjort rimliga antaganden. Däremot hade det varit önskvärt om verket också hade redovisat en bedömning om möjlig påverkan på företagets verksamhet. Eftersom Regelrådet inte finner det troligt att det finns en sådan påverkan av någon större omfattning är bristen emellertid inte väsentlig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att de förändringar som föreslås inte påverkar konkurrensförhållandena eftersom de ändrade bestämmelserna kommer att gälla på samma sätt för samtliga förskolor och andra skolformer i Sverige.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är inte på något sätt givet att en regeländring är konkurrensneutral enbart för att själva regelverket inte gör någon skillnad mellan olika företag. I detta fall skulle det exempelvis kunna vara så att påverkan på administrativa kostnader blir mer betydelsefull för eventuella mindre företag som ingår bland de berörda företagen. Eftersom det inte finns någon storleksmässig beskrivning av företagen är det inte möjligt att avgöra hur väsentliga sådana effekter skulle kunna vara.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i konsekvensutredningen att förändringarna innebär att fristående förskolor och skolor som idag ansöker om skolmjölkstöd på pappersblankett kommer att behöva ändra sina rutiner och använda e-tjänsten framöver.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att det inte behöver tas särskilda hänsyn till små företag för de ändringar som föreslås. Verket anser att det är rimligt att anta att även små företag har tillgång till verkets webbplats och har, eller kan skaffa sig, e-legitimation. Vidare konstaterar verket att om det finns väsentliga hinder för någon mindre förskola eller skola att använda e-legitimation eller e-tjänsten skolmjölk finns det möjlighet att få undantag från kravet på att använda dessa.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bedömning som verket har gjort och vilka motiv som finns för denna.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Konsekvensutredningen håller i flertalet avseenden en tillräcklig kvalitet. De brister som finns när det gäller beskrivningen av berörda företag och påverkan på konkurrensförhållanden är inte av tillräcklig betydelse för att bli avgörande för Regelrådets bedömning av konsekvensutredningens kvalitet som helhet.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 maj 2018.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Claes Norberg
Ordförande

Per Högström
Föredragande